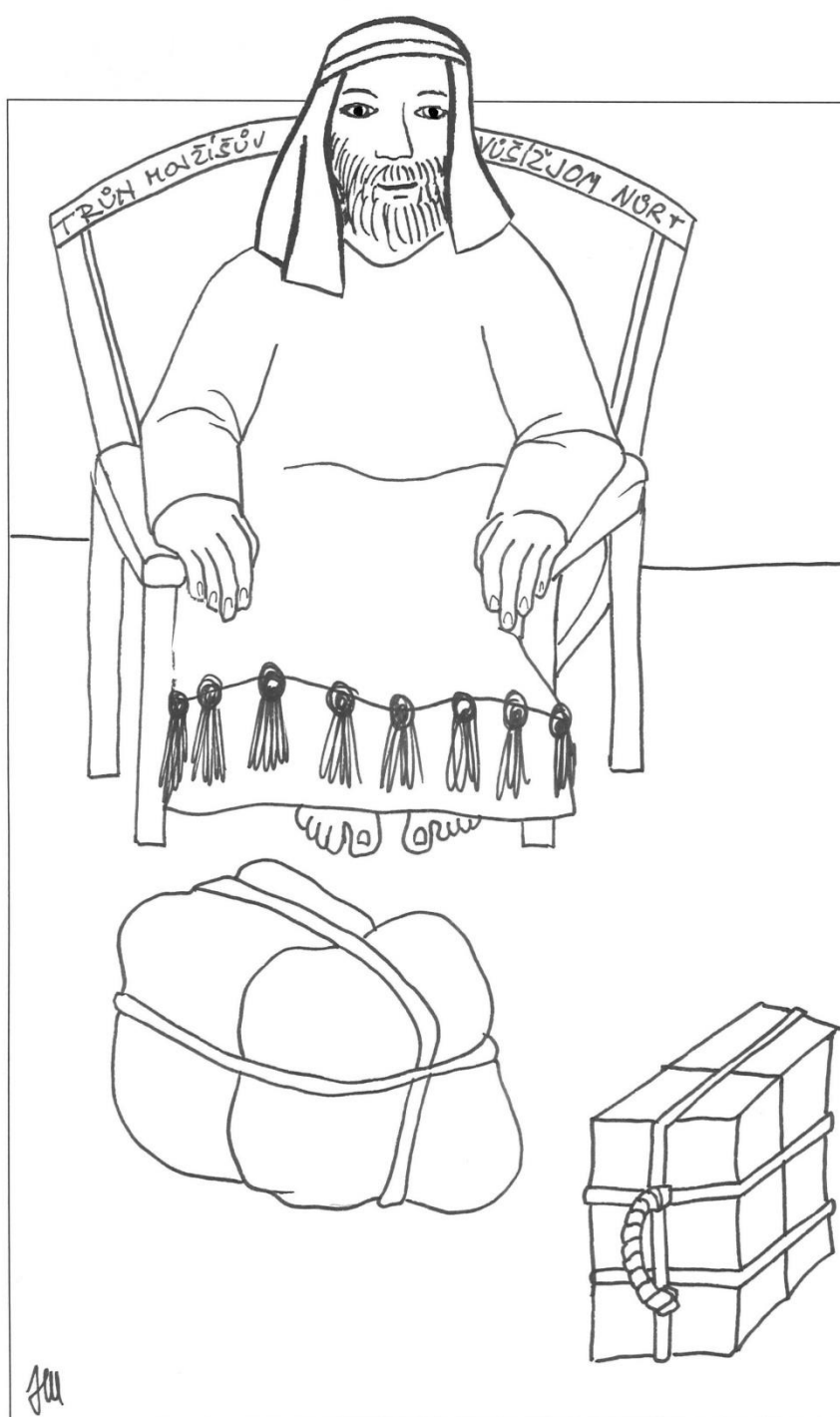

**Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou,
ale podle jejich skutků nejednejte,
neboť mluví, ale nejednají.**

**Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou,
ale podle jejich skutků nejednejte,
neboť mluví, ale nejednají.**

31. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 23,1-12)

Ježíš mluvil k zástupům i ke svým učedníkům: „Na Mojžíšův stolec zasedli učitelé Zákona a farizeové. Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvlášť široké modlitební řemínky a zvlášť velké štrapy na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, mají rádi pozdravy na ulicích, a když jim lidé říkají 'Mistře'. Vy však si nedávejte říkat 'mistře', jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno 'otec', jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat 'učitel', jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vaším služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš mluvil k zástupům i ke svým učedníkům: „Na Mojžíšův stolec zasedli učitelé Zákona a farizeové.“ V tomto evangeliu pokračuje Ježíšova kritika namířená proti farizeům a učitelům zákona. Ježíš nejprve uznává jejich učitelskou službu; samozřejmě zde nejsou míněni všichni farizeové, ale jen ti z nich, kteří byli zároveň zákoníky, čili vykladači, učiteli zákona, ale také soudci (kdysi tuto funkci zastávali kněží). Ne všichni farizeové byli zákoníky, a ne všichni zákoníci byli z řad farizeů (farizeové byli „laickou skupinou“ observantních židů usilujících o důsledné zachování nejen psaného, ale i ústně předávaného Mojžíšova zákona).

Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. Učedníci mají zachovat učení zákoníků, protože oni sdílejí Mojžíšovu autoritu, střeží a vykládají zákon. S tímto výrokem však stojí v protikladu četné kritiky na adresu jejich norem. Jak to uvést v soulad? Zřejmě tak, že je třeba přijmout jejich učení, nakolik věrně předává Mojžíšův zákon – ne však přidané dodatky a aplikace. I v tomto verši se tedy dokazuje, že Ježíš nepřišel zrušit zákon a proroky, ale naplnit je (5,17). Tito vykladači jsou však pokrytci, protože jednají jinak, než učí. Proto nemá být jejich příklad následován.

Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Jejich nedůslednost a pokrytectví jsou zjevné v tom, že předkládají specifické aplikace, zákony pocházející z ústní tradice (v dobré snaze střežit poslušnost vůči psanému zákonu), ale sami se podle toho neřídí. Kritizováno je zde nejen pokrytectví, ale i necitlivost k člověku – zákoníci předkládají neúnosná břemena.

Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvlášť široké modlitební řemínky a zvlášť velké šňapce na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, mají rádi pozdravy na ulicích, a když jim lidé říkají 'Mistře'. Další „poskvrna na jejich šatu“ je pokrytectví v podobě okázalosti, konání dobrých skutků naoko, kvůli obdivu druhých (6,1.5.16). Učedník oproti tomu koná dobré skutky kvůli Otci. Kvůli zviditelnění a obdivu farizeové nosí velké modlitební řemínky a šňapce. Modlitební řemínky byly krabičky z kůže, které se nosily na čele a na ruku, s úryvky z Písma. O šňapcích se mluví v Nm 15,37-39, kde Hospodin nařizuje Mojžíšovi: „Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně ať se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je“. Tyto šňapce byly umístěny na okraji roucha na čtyřech místech (Dt 22,12). Nosil je i Ježíš (9,20; 14,36).

Jiná podoba ctižádosti je láska k poctám: farizeové milují přední místa na hostinách (po pravici hostitele - srov. Lk 14,7-8) a v synagógách (v čele, naproti shromáždění). Milují také uctivé pozdravy, zahrnující oslovení „Rabbi“ (dosl. „můj velký“, rozuměj učiteli).

Vy však si nedávejte říkat 'mistře', jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. Učedníci mají jen jednoho Učitele, Krista (tento verš je obsahově totožný s veršem 10, kde se používá podobný titul). Zde nejde o to, že by křesťanská obec neměla mít „učitele“, anebo že by se měla varovat používat takové označení. Poselství je jiné: učedníci považují za svého Učitele a duchovního průvodce jen Krista. Od něj přijímají životní orientaci, učení. Ostatní „učitelé“ jsou podřízeni Učiteli – od něj přijímají učení. V tomto verši nacházíme opět potvrzení Matoušovu teologii, že Kristus je Učitel v pravém slova smyslu, nový Mojžíš – zákonodárce, přinášející závazné Boží slovo. Nikdo jiný si v křesťanském společenství nesmí nárokovat toto postavení. Každý křesťan je v první řadě závislý na Kristu, protože on je jeho osobní Učitel a duchovní průvodce. Tím se také činí přítrž ambicím některých „učitelů“ stát na piedestalu, v postoji nadřazenosti vůči ostatním. To by vedlo ke vzniku rozdílů mezi křesťany: Kristus však učí, že všichni jsou bratři a

sestry, a proto mají stejnou důstojnost, stejné postavení. A všichni (duchovní učitelé nevyjímaje) jsou závislí na Kristu – a v tom jsou na stejné úrovni. Kristus je přímým a osobním učitelem, duchovním průvodcem každého křesťana.

A nikomu na zemi nedávejte jméno 'otec', jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat 'učitel', jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Titul „otec“ je zřejmě paralelní k označení „učitel“. Tímto veršem se nemíří proti používání označení „otec“. Spíš se chce lapidárně vyjádřit, že jedinou duchovní a učitelskou autoritou je Otec v nebi. Není tento verš v protikladu k předchozímu v. 8, podle kterého je Kristus tím nejvyšším učitelem? Ne, spíš se naznačuje rovnost Syna a Otce: nejen Syn, ale i Otec „zjevuje“, učí. Titul „učitel“ je vyjádřen slovem, které se v době vzniku Matoušova evangelia používalo k označení „domácího, soukromého učitele“. A tím „soukromým“, osobním Učitelem je pro každého křesťana samotný Kristus!

Kdo je mezi vámi největší, ať je vaším služebníkem. Tentýž výrok se objevil už v Mt 20,26-27. Kdo zaujímá určité vůdčí postavení ve společenství, nemá hledat pocty, prestiž, moc – nemá být tím, kdo se chce zviditelnit, vypadat jako velký, ale naopak jako ten, kdo slouží všem, a tak je na posledním místě. Ježíš převrací tehdejší konvence – ti, kdo jsou „nejvyš“, se mají dostat nejniž. Tak má vyniknout, že Kristus je ten pravý Učitel a Mistr, ten „nejvyšší“. Postojem pokorné služby duchovní autority napodobují samotného Učitele, který se pokořil ve službě, ve službě „umývání nohou“ (Jan 13,1n).

Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen. Jen takové ponížení ve službě vede k povýšení, k oslavení v poslední den. I to zrcadlí samotný Kristův úděl: ponížil se, a proto byl povýšen (Fil 2,8-9). Povýšení na tomto světě vede k ponížení, ke ztrátě všeho, čeho se dosáhlo. Tato změna údělu je častým motivem Starého i Nového zákona. Tento poslední verš odůvodňuje předchozí výzvy k pokorné službě a podtrhuje závažnost těchto napomenutí.

SHRNUTÍ

Matouš používá zákoníky a farizeje jako negativní příklady, aby definoval pravé křesťanské vůdcovství. Živě popisuje pravomoc a status židovských autorit, ale zakazuje křesťanské obci užívání titulů a vykonávání vysoce autoritativních rolí, protože pouze Ježíš je učitelem a všichni jeho následovníci jsou bratři. Obec má pochopit, že sama musí počítat se soudem, pokud nebere Boží vůli za základ a měřítko svého života. Dnešní čtení tedy není slovem proti Izraeli, ale spíše slovem pro církev.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

V Ježíšově době se těm, kteří učili a vedli jiné lidi v otázkách víry, říkalo „Rabbi – mistr“ nebo „abba – otec“. A každý „mistr“ nebo „otec“ byl jiný a vedl své následovníky trochu jinak. Ježíš chtěl říci, že teď nastává nová situace: už není potřeba, aby každý měl svého učitele, ale stačí, aby každý poznal a přijal jednoho pravého Mistra a Otce. Tak jako pro každého z nás na zemi existuje jedno slunce, tak také pro každého z nás je jeden Bůh. Od něj se můžeme všichni učit a všichni se můžeme stát jeho dětmi, protože On každého z nás miluje. Ve škole nás klidně dál učí pan učitel matematiku a doma máme svého tátu, který nám vysvětluje mnoho věcí, ale teď už můžeme znát i Otce, který je v nebi a učí nás mnohému skrze své slovo...

Starší:

V dějinách se často objevuje otázka rovnosti mezi lidmi. Při velkých historických změnách se poukazuje na potřebu rovnosti a spravedlnosti. Ježíš ukazuje, kde má skutečná rovnost mezi lidmi své kořeny: ve víře v Boha a ve vztahu k němu. Jinak řečeno: kdo ze sebe dělá něco „víc“, snaží se tím postavit na místo, které patří Bohu – ostatní lidé jsou pro něj jakoby „dole“ – a tím způsobuje nerovnost. Naopak ten, kdo skutečně zná, uznává a miluje Boha, Otce všech, bere ostatní lidi jako své bratry a nepovyšuje se nad ně.

Zkusme si

Mladší / Starší:

V dnešním čtení Ježíš varuje své učedníky před tím, jak se chovají farizeové a učitelé Zákona, které také popisuje, i když je jistě Ježíšovi žáci znali.

- Víte, co to byly modlitební řemínky a proč si Židé přišivali na šaty střapce? Zkuste to na internetu nebo jinde zjistit!
- Ke každé z těchto věcí se váže nějaký text Starého zákona. K řemínkům je to Dt 6,4-9 a ke střapcům pak Nm 15,37-39. Najděte si obě místa v Bibli a přečtěte si, proč byly řemínky a střapce předepsány!
- Když dnes řekneme „kdo je tady nejvyšší“, myslíme tím většinou, kdo nejvíce vyrostl. Myslí to Ježíš také tak, nebo tím chtěl říci něco jiného? Zamyslete se nad tím a zkuste přijít na to, proč to říká.
- Vyluštěte dvě šifry na následujících stránkách, abyste zjistili, co důležitého nám Ježíš chtěl v dnešním evangeliu říct!

Najděte správnou cestu od označeného písmena po spirále!

T	O	Š	Á	V	I
E	M	O	N	E	B
C	J	J	E	J	E
A	E	D	E	N	N
T	E	N	J	E	V

Vyluštěte řadu zlomků, které vidíte níže, podle přiložené tabulky (věta je bez čárek a háčků)!

4/3 1/1 4/4 4/2 3/3   1/5 3/1 4/2 5/4 5/1 2/3 5/1 3/3

5/2 5/1   5/2 5/1 5/5 4/2 4/4   1/1   3/3 4/5

1/3 3/4 5/1 4/4 5/4 1/1 4/3 5/1   5/2 4/4 3/3 5/1

2/1 3/4 1/1 5/4 3/4 4/2

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
		1					2					3					4					5		

31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

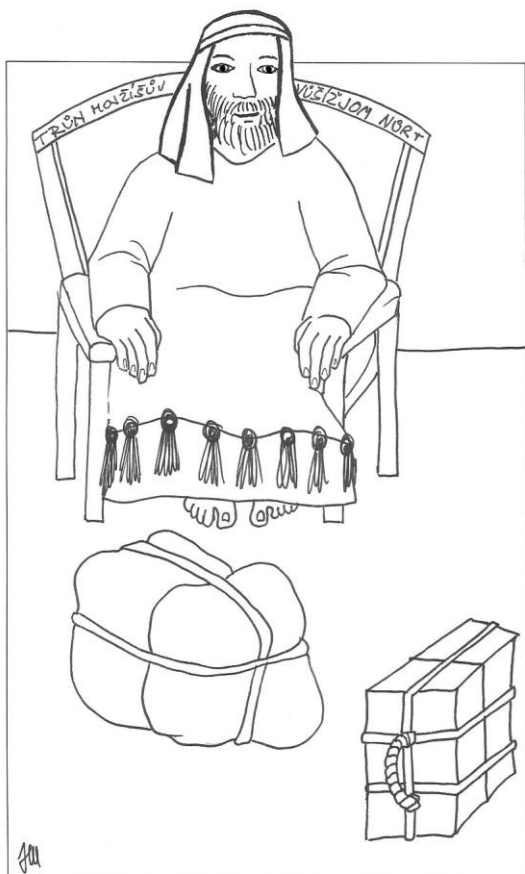
31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

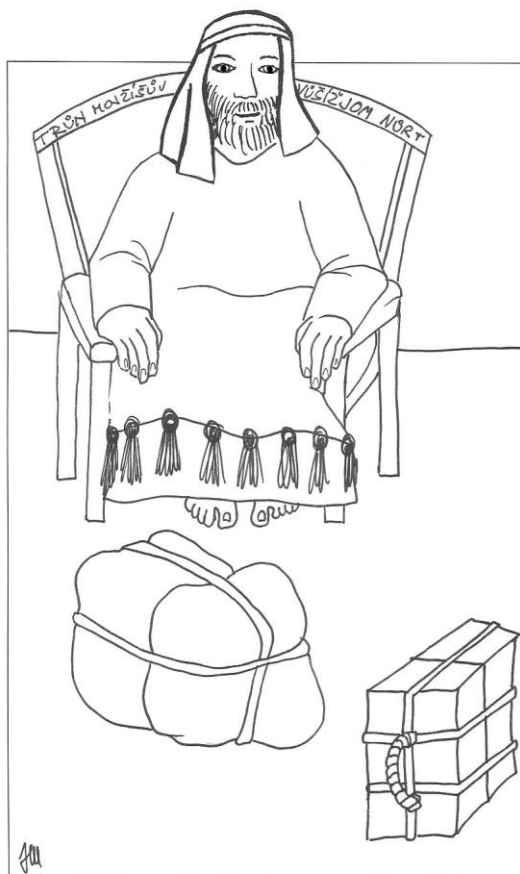
31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

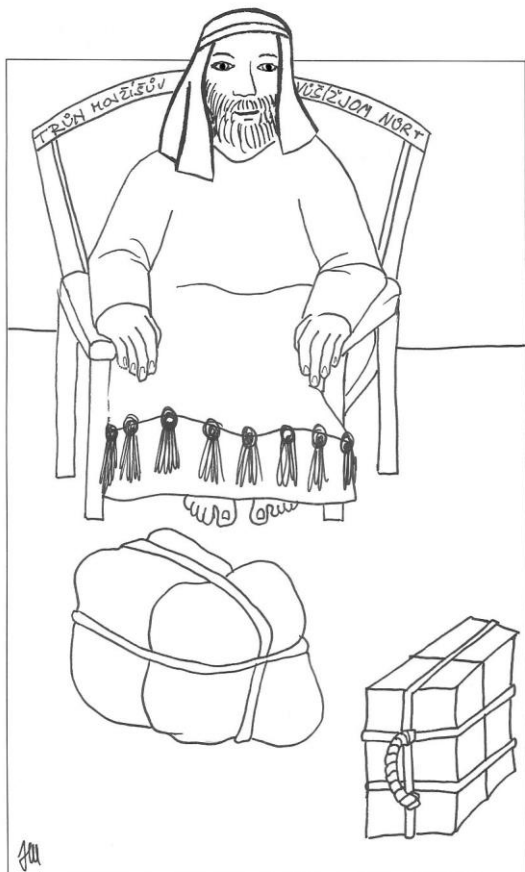
31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

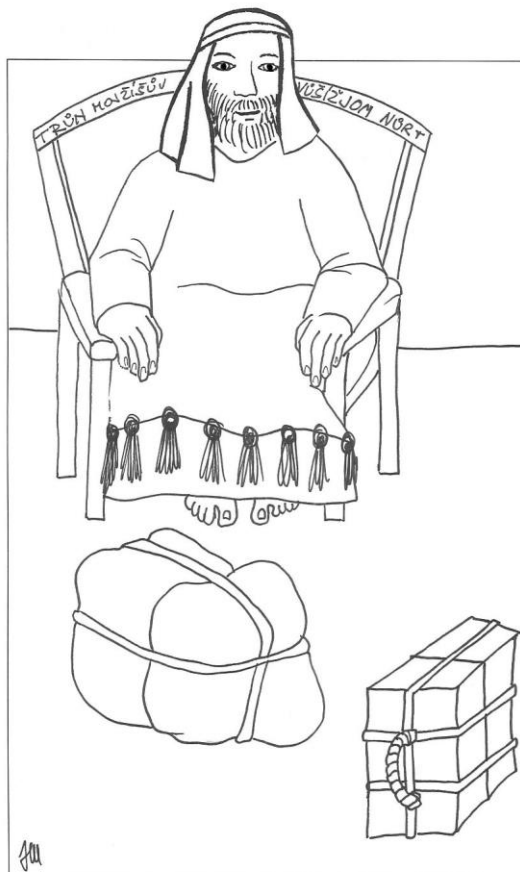
31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12

31. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 23,1-12